

6. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» від 27 квітня 2000 р. № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00> (03.05.2013) – Назва з екрану.
7. Зерова О.М. Сутність фінансового управління та його особливості в житлово-комунальному господарстві / О.М. Зерова // Економіка будівництва і міського господарства. – 2009. – № 4. – С. 209-214.
8. Кириленко О. Особливості ціноутворення на послуги з водопостачання та водовідведення / О. Кириленко, В. Перевознюк // Вісник ТНЕУ. – 2010. – № 3. – С. 70-78.
9. Маценко О.М. Соціо-еколого-економічні проблеми водопостачання в Україні / О.М. Маценко, О.Ю. Чигрин, В.І. Тарановський, А.І. Довгодуш // Механізм регулювання економіки. – 2011. – № 4. – С. 264-272.

В.З. Кузьмінський

*доцент кафедри фінансів та банківського бізнесу,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»*

Т.В. Іваненко

*кандидат технічних наук, доцент,
НТУУ «Київський політехнічний інститут»*

Д.М. Стойловський

*магістрант кафедри фінансів та банківського бізнесу,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»*

Діяльність банків на ринку цінних паперів України

У статті розглянуто основні напрями діяльності комерційних банків на ринку цінних паперів України та визначено проблеми такої діяльності. Вказано причини виникнення цих проблем та можливі шляхи їх вирішення.

В статье рассмотрены основные направления деятельности коммерческих банков на рынке ценных бумаг Украины и определены проблемы такой деятельности. Указаны причины возникновения этих проблем и возможные пути их решения.

The article is devoted to the main directions of commercial banks activity on the securities market. The main problems as well as causes and possible solutions of such activities are identified.

Ключові слова: ринок цінних паперів, інвестиційні операції, емісія акцій, ліквідність, інфраструктура ринку.

Постановка проблеми

Найбільш активними учасниками фондового ринку є комерційні банки, які значною мірою впливають на його формування та розвиток.

З огляду на те, що формування ринку цінних паперів в Україні далеке від завершення, існує низка проблем, що стоять перед банками. Вони, зокрема, пов'язані з інвестиційною та емісійною діяльністю банків на фондовому ринку, контролем за рухом цінних паперів, прозорістю ринку та системи випуску цінних паперів, залученням іноземних інвесторів для покупки цінних паперів. Дослідження способів вирішення цих проблем дасть змогу повніше використовувати потенціал українських банків на фондовому ринку України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Діяльність комерційних банків на ринку цінних паперів потребує всебічного наукового дослідження та висвітлення. Значний внесок у розроблення цих питань зробили провідні вітчизняні економісти В.І. Міщенко, Н.Г. Сла'вянська, О.І. Кіреєв, А.М. Мороз, М.І. Савлук, М.В. Суганяка та інші.

Незважаючи на широкий спектр напрямів досліджень цієї теми, залишається невисвітленим широке коло питань, пов'язаних із проблемами діяльності комерційних банків на ринку цінних паперів України. Удосконалення шляхів взаємодії банків із суб'єктами фондового ринку є важливою складовою розвитку фінансового ринку. Це й визначило тему дослідження.

Формулювання цілей статті

Метою статті є дослідження проблем діяльності комерційних банків на ринку цінних паперів України та розроблення рекомендацій щодо вдосконалення цієї діяльності.

Вклад основного матеріалу дослідження

Український фондовий ринок перебуває в стадії становлення. Процес формування фондового ринку проходить у складних економічних умовах – країна все ще переживає наслідки фінансово-економічної кризи 2008-2009 років. Ситуація ускладнюється не тільки станом економіки, а й недосконалістю законодавства, у тому числі у сфері регулювання операцій із цінними паперами. Одна з причин гальмування розвитку українського фондового ринку полягає в невизначеності моделі – європейської або американської, за якою цей ринок повинен розвиватися [5].

Комерційні банки займають важливе місце на фондовому ринку, оскільки є одними з найбільш активних його учасників. Таким чином, проблеми фондового ринку знаходять пряме відображення в банківській діяльності у цій сфері.

Попри деяке скорочення кількості українських банків у 2011-2012 рр., банківська система країни має позитивну динаміку. За 2011 р. сукупні збитки українських банків скоротилися на 40,8% порівняно з підсумками 2010 р. та становили 7 708,0 млн. гривень. Протягом 2011 р. на внутрішньому ринку банкам вдалося залучити значний обсяг ресурсів, що дало змогу втримати на прийнятному рівні показники капіталізації та ліквідності, справило позитивний вплив на стан економіки.

Можна спостерігати позитивну динаміку збільшення активів банків за останні п'ять років, також суттєво зросла частка вкладення банків у цінні папери (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка активів банків за період 01.01.2007- 01.01.2012 (млн. грн.)

	01.01.2007	01.01.2008	01.01.2009	01.01.2010	01.01.2011	01.01.2012
Кількість банків	170	175	184	182	176	176
Активи банків	340 179	599 396	926 086	880 302	942 088	1 054 280
Вкладення в цінні папери	14 466	28 693	40 610	39 335	83 559	87 719

З огляду на структуру активів банків слід відзначити, що станом на 1 січня 2012 р. частка вкладень у цінні папери була відносно невеликою і становила

Рис. 1. Структура загальних активів банків станом на 1 січня 2012 р. (у %)

7,2% загальної суми (рис. 1). На початок 2011 р. цей показник становив 7,7% загальної суми. Отже, зберігаються тенденції минулих років – найбільша частка в структурі активів банків належить кредитним операціям, а частка вкладень у цінні папери, як і раніше, є незначною.

Збільшення обсягу вкладень банків у цінні папери відбувалося на фоні позитивних змін на фондовому ринку.

Протягом 2010-2011 рр. фондовий ринок показав позитивну динаміку – відбулося збільшення показників ринку, ситуація на ньому загалом була стабільною та прогнозованою, що дало змогу його учасникам більш активно й ефективно проводити операції на ринку.

Одним із важливих показників фондового ринку є обсяг випущених цінних паперів. Протягом 2011 р. відбулося поступове збільшення цього показника – було зареєстровано випуски емісійних цінних паперів на суму 179,17 млрд. грн. (рис. 2).

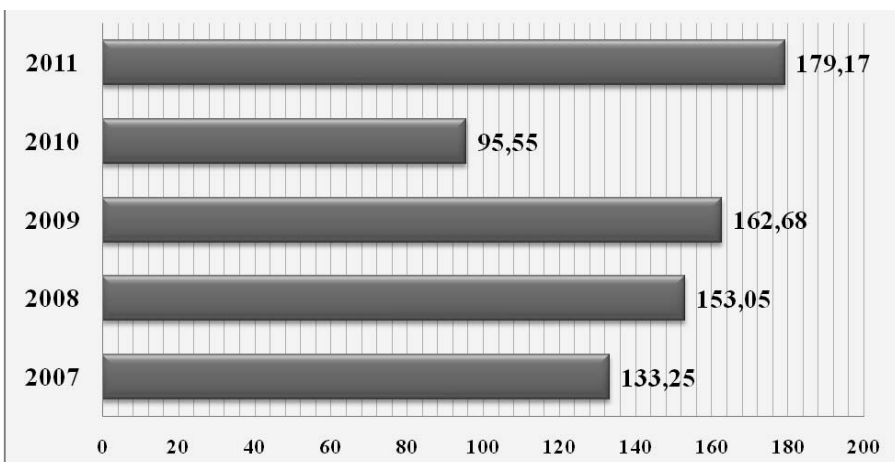

Рис. 2. Обсяги зареєстрованих Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку випусків цінних паперів у 2007-2011 роках (млрд. грн.)

Рис. 3. Обсяги зареєстрованих випусків акцій у 2007-2011 рр. (млрд. грн.)

Українські банки активно використовують емісію цінних паперів як засіб залучення додаткових фінансових ресурсів. Виступаючи в ролі емітентів, комерційні банки займають провідне місце за обсягом випущених акцій на українському фондовому ринку. Найбільші обсяги емісії акцій банками були зареєстровані у 2009 р. – 60,79 млрд. грн. та у 2011 р. – 36,04 млрд. грн. (рис. 3).

У цілому, протягом 2011 р. банками було здійснено 128 випусків акцій на суму 36,04 млрд. грн. (табл. 2).

Таблиця 2

Обсяг акцій, випущених банками, і кількість випусків

Рік	2007	2008	2009	2010	2011
Обсяг випусків	26,56	25,65	60,79	23,33	36,04
Кількість випусків	145	141	151	202	128

У 2011 р. значні за обсягом випуски акції, з метою збільшення статутного капіталу, які суттєво вплинули на загальну структуру зареєстрованих випусків акцій, було зареєстровано такими банківськими установами: ПАТ «Кредит промбанк», ПАТ «Всеукраїнський банк розвитку», ПАТ «Діві банк», ПАТ АКБ «Імексбанк», ПАТ «Державний експортно-імпортний банк України», ПАТ КБ «Надра», ПАТ «Альфа-Банк», ПАТ «Банк «Петрокомерц-Україна», ПАТ «Родовід Банк», ПАТ АБ «Брокбізнесбанк», ПАТ «Марфін банк».

У структурі учасників ринку, протягом 2011 р., банки зберегли своє лідерство за обсягом випущених акцій (табл. 3).

До першої п'ятірки емітентів, обсяг випуску акцій яких був найбільшим протягом 2010 р., увійшли два банки: ПАТ «ВТБ Банк» із обсягом емісії 2 487,00 млн. грн. і ПАТ АКБ «Форум» – 2 175,04 млн. гривень. У 2011 р., до п'ятірки найбільших емітентів увійшли три банки: ПАТ КБ «ПриватБанк» із обсягом емісії 4 684,97 млн. грн., ПАТ АБ «Укргазбанк» – 4 300,00 млн. грн., ПАТ «Родовід Банк» – 3 950,00 млн. гривень.

У 2012 р. позитивна тенденція попереднього року до збільшення обсягів емісії не збереглася. Показник загального обсягу випуску акцій у першій половині 2012 р. (січні-травні) становив 10,21 млрд. грн. (88 випусків). У порівнянні з

Таблиця 3

**Обсяги та кількість зареєстрованих випусків акцій у 2011 році
(за видами емітентів цінних паперів) (млрд. грн.)**

Вид емітента	Обсяг випуску	Кількість випусків
Комерційні банки (ПАТ)	36,04	128
Страхові компанії (ПрАТ)	0,62	84
Страхові компанії (ПАТ)	0,37	10
Підприємства (ПрАТ)	2,29	1200
Підприємства (ПАТ)	18,84	1091

аналогічним періодом 2011 р. цей показник зменшився на 17,60 млрд. гривень. Показники кількості випусків акцій банками, з метою збільшення статутного капіталу, також зменшилися. У січні-травні 2012 р. в порівнянні з аналогічним періодом попереднього року цей показник становив 6,17 млрд. грн. (24 випуски).

Показники емісії облігацій підприємствами включно з банками знаходяться на відносно низькому рівні. Для банків випуск облігацій є не досить гнучким інструментом для залучення коштів. У ситуації нестабільної економіки він може бути не тільки економічно не вигідним, а й навіть ризикованим. Облігації формують невелику частину в структурі емісії цінних паперів банків. Проте зростання обсягу випущених облігацій учасниками ринку у 2011 р. може свідчити про збільшення інтересу та довіри до цього фінансового інструмента.

За результатами 2011 р. частка трьох найбільших зареєстрованих емісій облігацій у загальному обсязі зареєстрованих випусків облігацій становила 27,01% (17,80% та 27,98% у 2010 та 2009 рр. відповідно). Зростання цього показника говорить про підвищення залежності ринку від крупних емітентів. За результатами 2011 р. до трійки емітентів найбільших випусків корпоративних облігацій потрапили 2 компанії реального сектора та один банк (ПАТ «Комерційний банк «ПриватБанк»).

Протягом 2008-2010 рр. спостерігалася дуже низька зацікавленість банків до залучення коштів шляхом емісії облігацій. У 2009 р. банки, з метою уникнення ризиків неплатежів, узагалі відмовилися від випуску облігацій (табл. 4.).

Таблиця 4

Обсяг випусків облігацій за видами емітента у 2007-2011 роках (млн. грн.)

Рік	Вид емітента			
	Банки	Страхові компанії	Підприємства та інші	Разом
2007	18 869,37	50,64	25 560,50	44 480,51
2008	7 115,94	97,50	24 132,84	31 346,28
2009	-	-	10 107,35	10 107,35
2010	3 150,00	-	6 343,86	9 493,86
2011	13 893,50	100,00	21 920,94	35 914,44

У 2010-2011 рр. у зв'язку з активізацією діяльності банків у якості емітентів спостерігалася досить суттєве зростання показника обсягу облігаційних випусків банками. Набраний темп вивів їх на друге місце після підприємств за обсягом випуску облігацій – частка банків становила 38,68% загального обсягу облігаційної емісії. Отже, активізація банків у якості емітентів – збільшення

ними обсягів випусків цінних паперів, свідчить про наміри щодо збільшення своєї капіталізації шляхом залучення нових фінансових ресурсів через емісію, а також про збільшення довіри та економічної доцільності в емісії таких цінних паперів, як облигації.

На активність і ліквідність українського фондового ринку великий вплив справляють інституційні інвестори – кредитно-фінансові інститути, видом діяльності яких є інвестування власних коштів або коштів інших компаній, якими вони володіють за довіреністю. Структуру основних інституційних інвесторів на фондовому ринку України подано на рис 4.

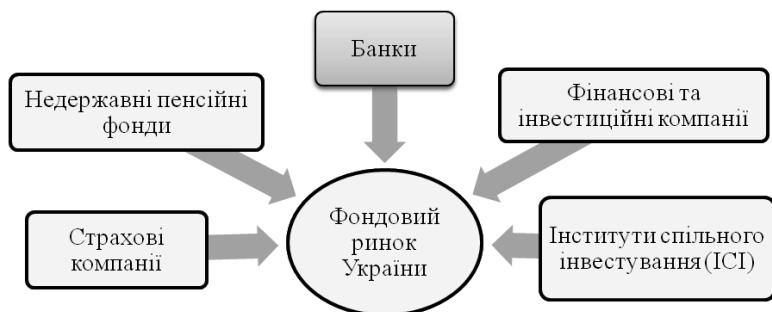

Рис. 4. Структура інституційних інвесторів на фондовому ринку

Виступаючи в ролі інвесторів на фондовому ринку, банки проводять значний обсяг інвестиційних операцій, а як активні учасники справляють значний вплив на цей ринок. Так, наприклад, протягом 2010 р. банки мали найбільшу частку як у сукупних активах інституційних інвесторів (94,46%), так і в сукупній вартості здійснених інвестицій у цінні папери (понад 81,23%)

Протягом 2010-2011 рр. спостерігалось зростання обсягу інвестицій банками в цінні папери. У порівнянні з іншими учасниками ринку, обсяг вкладень банками в цінні папери за 2011 р. збільшився практично удвічі (рис. 5). Однією з причин цього є загальна надліквідність банківської системи та відсутність протягом 2010-2011 рр. тенденції до збільшення кредитних портфелів.

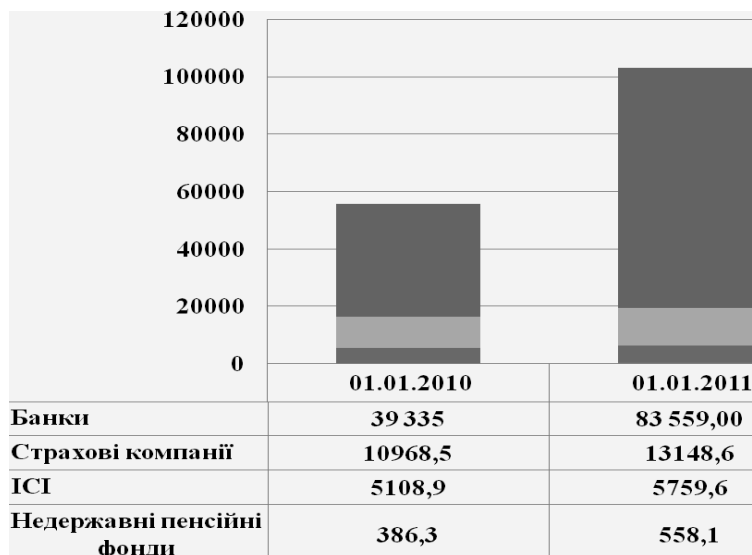

Рис. 5. Обсяг вкладень у цінні папери інституційних інвесторів

Отже, серед інституційних інвесторів на фондовому ринку України банки займають провідні позиції. Їхня частка в загальному обсязі інвестицій у цінні папери протягом 2010 р. зросла із 70,3% до 81,6% серед виділених чотирьох груп інституційних інвесторів. На страхові компанії припадає 13,6% (20,1% на початок 2010 р.); інститути спільного інвестування – 6,4% (9,5% на початок 2010 р.); недержавні пенсійні фонди – менше 1%.

В українській економіці спостерігається тенденція наявності найбільшого відсотка вкладень у цінні папери банками першої групи. Станом на 1 січня 2012 р. до вказаної групи входило 17 банків. Протягом 2011 р. цей показник дещо знизився. Показник вкладення банків другої та третьої групи (19 та 22 банки станом на 1 січня 2012 р.) у цінні папери також знизився протягом того ж року. Найменший обсяг вкладень у цінні папери здійснюють банки четвертої групи – хоча відсоток цих вкладень до обсягів активів не набагато менший, ніж у банків другої та третьої груп. Однак слід ураховувати, що до четвертої групи входить найбільше банків (117 станом 1 січня 2012 р.).

Таблиця 5

Обсяг активів і сумарні вкладення в цінні папери в розрізі груп банків за 2010-2011 роки

Групи банків	Кількість банків у групі	Активи банків (млн. грн.)	Сумарні вкладення в цінні папери (млн. грн.)	Відсоток вкладень у цінні папери в активах банку (%)
на 01.01.2011				
I	17	628 785,6	61 926,4	9,81
II	22	170 328,6	13 687,8	8,03
III	21	59 806,0	3 614,1	6,04
IV	115	83 163,7	4 330,9	5,20
Разом	182	942 088	83 559	8,86
на 01.01.2012				
I	17	705 448,9	66 384,8	9,41
II	19	155 635,7	11 640,6	7,47
III	22	81 974,1	3 755,5	4,58
IV	117	111 213,3	5 938,2	5,33
Разом	176	1 054 280	87 719	8,32

За структурою портфеля цінних паперів банків значна частка у 2010-2011 рр. припадала на цінні папери на продаж – папери, які банк не має наміру довго тримати та купує їх на короткі терміни для подальшого перепродажу. Частка цінних паперів на продаж на початок 2010 р. становила 25,9 млрд. грн. і вже на кінець року збільшилася майже у 2 рази – приріст становив 34,20 млрд. гривень. Стосовно інших цінних паперів також спостерігалася значна динаміка зростання: торгові цінні папери зросли на 4,83 млрд. грн. – приріст +173,12%. Цінні папери в портфелі банків до погашення на 1 січня 2011 р. становили 13,92 млрд. грн., що на 6,04 млрд. грн. (або 76,65%) більше, ніж станом на 1 січня 2010 року. Обсяги інвестицій в асоційовані та дочірні компанії не зазнали значних змін і становили на кінець аналізованого періоду 1,57 млрд. гривень.

Цінні папери в портфелі банків на продаж продовжують домінувати в структурі загальних інвестицій у цінні папери. Так, якщо на початок 2010 р. їхня частка становила 2,97% у загальній сукупності активів банків, то на кінець аналізо-

ваного періоду вона збільшилася до 6,39%. На другому місці за обсягами інвестицій цінні папери в портфелі до погашення – 0,9% на початок 2010 р. та 1,48% на кінець 2010 р. відповідно. Третю та четверту позиції займають торгові цінні папери й інвестиції в асоційовані та дочірні компанії відповідно.

Проводячи значний обсяг інвестиційних операцій, банки попри це дуже обережно ставляться до формування інвестиційної політики та, зважаючи на високий рівень ризиків, ретельно створюють портфель цінних паперів. Незважаючи на активізацію діяльності банків на фондовому ринку та зростання показників банківської системи, частина вкладень банків у цінні папери, як і раніше, залишається доволі несуттєвою складовою банківських активів (для прикладу, у 2010 р. цей показник становив 8,8% частини активів). Кредитний портфель залишається основною складовою активів і приносить значну частину банківських доходів. Обережне ставлення до діяльності з цінними паперами є відповідною реакцією банків на недостатній рівень розвитку фондового ринку, слабке законодавчо-правове забезпечення операцій із цінними паперами та економічну ситуацію в цілому. Отже, банки, як досить активні учасники ринку, не поспішають збільшувати частину вкладень у цінні папери.

За фінансовими інструментами, яким банки надають перевагу при формуванні свого інвестиційного портфеля, досить складно подати точну картину. Адже кожен банк формує портфель цінних паперів, виходячи зі своєї інвестиційної політики, цілей і завдань, які він перед собою ставить. Водночас, основна політика банків щодо цінних паперів – максимально вберегти себе від ризиків, дає змогу спостерігати тенденцію до збільшення інвестицій банками в державні цінні папери, які, незважаючи на високу надійність, є досить низькоприбутковими.

У 2011 р. перелік інвестиційних інструментів для банків розширився за рахунок валютних і індексованих ОВДП. Водночас попит на такі облігації з боку банків залишається обмеженим через порівняно низьку прибутковість. Банки помітно активізували вкладення в державні цінні папери: станом на кінець I півріччя 2012 р. вони становили майже 75% усіх інвестиційних вкладень українського банківського сектора (без урахування НБУ) у порівнянні з приблизно 70% за підсумками 2011 року.

Якщо розглядати фондовий ринок у цілому, то за останні п'ять років спостерігається тенденція до збільшення обсягу виконаних договорів торговцями цінними паперами. Так, у 2011 р. обсяг таких договорів становив 2 147,52 млрд. грн., що на 609,73 млрд. грн. більше, ніж у 2010 р. (рис. 6). Якщо враховувати обсяги торгів на строковому ринку, що за результатами 2011 р. становив 23,58

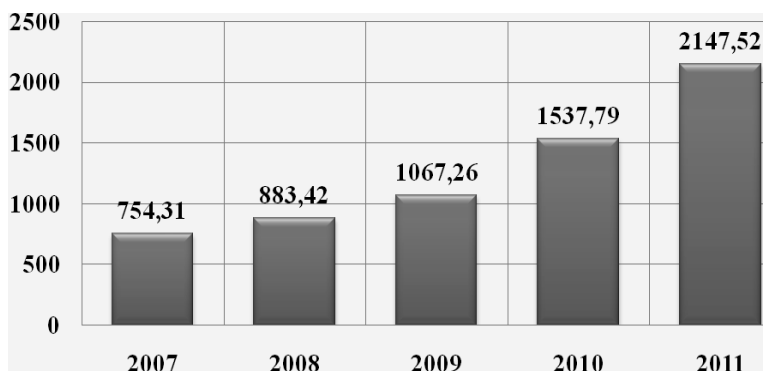

Рис. 6. Обсяг виконаних договорів торговцями цінних паперів у 2007-2011 роках (млрд. грн.)

млрд. грн., то загальний показник обсягу торгів на ринку цінних паперів сягнув 2 171,10 млрд. гривень. Ці показники, свідчать про стабільне зростання українського фондового ринку.

Участь банків у складі торговців цінними паперами, значно збільшилась. У 2010 р. банки становили 24,82% загального обсягу в структурі торговців на фондовому ринку, а у 2011 р. цей показник зріс до 46,18% (рис. 7). Водночас зменшився відсоток у структурі торговців цінними паперами інвестиційних компаній (зменшення на 16,9 в.п.) і господарських товариств, для яких операції з цінними паперами є виключним видом діяльності (зменшення на 5,27%). Це свідчить про те, що банки проявляють зацікавлення цим видом діяльності.

У якості інфраструктурних учасників фондового ринку банки можуть здійснювати професійну діяльність – виконуючи депозитарну діяльність – як реєстратори та зберігачі цінних паперів. У 2011 р. кількість учасників, які займалися професійною діяльністю на ринку цінних паперів України з урахуванням суміщення кількох видів професійної діяльності, становила 1 254. Із цієї кількості 384 учасники виступали як торговці-зберігачі (серед них – 120 банків), 39 учасників – торговці-зберігачі-реєстратори, з них – 18 банків, 14 учасників були зберігачами-реєстраторами. Два депозитарії мали ліцензії на розрахунково-клірингову діяльність. За даними НКЦКФРУ та ПАРД (Професійної асоціації реєстраторів та депозитаріїв), до першої п'ятірки реєстраторів, що ведуть реєстри найбільшої кількості емітентів і відкритих особових рахунків, входять ПриватБанк, Промінвестбанк і Укрсоцбанк.

Провівши аналіз діяльності банків на ринку цінних паперів України, можна говорити про те, що за останні п'ять років спостерігається стабільне зростання присутності комерційних банків на фондовому ринку. Банки розширюють поле своєї діяльності – виступають не тільки як емітенти та інвестори, а й так само значно розширили діяльність із торгівлі цінними паперами, активно виконують депозитарні функції, проводять клієнтські операції з цінними паперами – консалтингові, трастові та інші послуги, пов'язані з цінними паперами.

Значна активізація банків як учасників фондового ринку може свідчити, з одного боку, про розвиток українського ринку цінних паперів, з іншого – про розширення джерел для залучення фінансових ресурсів українськими банками.

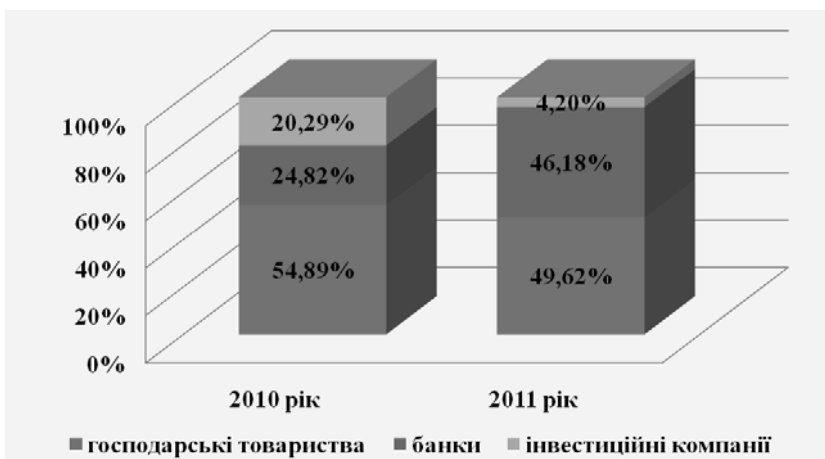

Рис. 7. Структура торговців цінними паперами у 2010-2011 роках

Виступаючи в якості емітентів цінних паперів, банки показують високі результати, водночас, відбуваються зміни в структурі випусків ними цінних паперів: за останні два роки зменшився обсяг випусків акцій, однак банки збільшили випуск облігацій. Окрім цього, банки значно збільшили частку присутності у структурі торговців цінними паперами, посівши у 2011 р. друге місце за обсягом торгових операцій. Проводячи інвестиційну діяльність, банки дотримуються консервативної політики – намагаються інвестувати в найменш ризикові цінні папери, навіть якщо останні мають низьку дохідність, здебільшого йдеться про державні цінні папери.

До основних проблем розвитку інвестиційної діяльності банків на фондовому ринку можна віднести відсутність достатньої законодавчої бази для захисту прав інвесторів та акціонерів. Це знаходить свій вияв у відсутності чіткої регламентації прав акціонерів і відповідальності за їх недотримання та про використання інсайдерської інформації тощо [5].

Значною проблемою для діяльності банків на ринку цінних паперів є переважання в Україні неорганізованого ринку цінних паперів. Адже понад 98% операцій ринку, за оцінками ДКЦПФР, здійснюється поза межами бірж і торговельних систем, на так званому телефонному ринку, де домінують «угоди за домовленістю». Неорганізована торгівля не дає можливості реально оцінити цінні папери, попит на них, обсяги їх реалізації, напрями руху капіталу [5].

На емісійну діяльність банків України також негативно впливає нерозвинутість фондового ринку. Прикладом цьому може слугувати введення обов'язкового рейтингування для компаній і банків країни при випуску цінних паперів, що може значно обмежити обсяги емісії українських банків [6].

Емісійна діяльність банків на фондовому ринку пов'язана з фінансовими та функціональними ризиками. Суттєве значення для емісійної діяльності має ризик нерозміщення цінних паперів на ринку та ринковий ризик.

Емісія боргових зобов'язань (облігацій, депозитних сертифікатів), чуттєвих до коливань процентної ставки, пов'язана для банків-емітентів із процентним ризиком. Управління ризиками передбачає використання різних методів та інструментів їх хеджування. На сьогодні українські банки не повною мірою оволоділи механізмом хеджування, а також недостатньо розвинуті кредитний і фондовий ринки не дають їм можливості здійснювати таке хеджування. За цих обставин єдиним способом стабілізації діяльності банку є збільшення статутного капіталу.

У зоні ризику знаходяться такі операції банків із цінними паперами, як купівля-продаж і надання кредитів під їх заставу. Для характеристики фондового ринку України використовується показник номінальної капіталізації, що відображає вартість акціонерного капіталу, виходячи з номінальної вартості акцій. Можливість проведення фіктивного котирування призводить до викривлень цін на цінні папери. Суть цієї проблеми полягає у відсутності в Україні єдиного інформаційного простору депозитарної системи, який охоплював би всі операції з купівлі-продажу цінних паперів, що у свою чергу породжує проблеми, пов'язані з непрозорістю операцій на фондовому ринку [5].

Депозитарна діяльність банків на фондовому ринку ускладнена законодавством України, оскільки нормативна база з питань функціонування депозитарної системи не передбачає можливості створення на верхньому рівні Національної депозитарної системи Центрального депозитарію. Таким чином, жодний із депозитаріїв України не може встановлювати відносини та налагоджувати постійну взаємодію з депозитарними установами інших дер-

жав, укладати двосторонні та багатосторонні угоди про пряме членство або кореспондентські відносини для обслуговування міжнародних операцій із цінними паперами учасників Національної депозитарної системи України та встановлювати контроль за їх кореспондентськими відносинами з депозитарними установами інших держав. Зазначені проблеми унеможливають запровадження на території України обіг цінних паперів, розміщених на міжнародних ринках капіталу [5].

Висновки

Діяльність банків на фондовому ринку України пов'язана з низкою проблем, спричинених недосконалістю самого фондового ринку країни та недостатнім законодавчим регулюванням діяльності фінансового сектора держави.

Основними напрямками вдосконалення діяльності банків на фондовому ринку можна вважати таке:

- 1) внесення низки змін у законодавство з метою вдосконалення механізмів захисту інвесторів та акціонерів і розвитку інструментів фондового ринку;
- 2) створення умов для розвитку організованого ринку цінних паперів, що дало б змогу отримати реальну картину попиту на цінні папери, обсяги їх реалізації;
- 3) розвиток інвестиційної інфраструктури та вирішення проблеми низької довіри інвесторів до українського фондового ринку;
- 4) удосконалення механізмів хеджування, що дасть змогу банкам знизити ризики емісійної діяльності;
- 5) створення Центрального депозитарію, що сприятиме діяльності депозитаріїв країни та дасть можливість налагоджувати відносини з депозитарними установами інших країн.

Література

1. Міщенко В.І., Слав'янська Н.Г., Коренева О.Г. Банківські операції : підручник / В.І. Міщенко, Н.Г. Слав'янська, О.Г. Коренева. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2007. – 796 с.
2. Мороз А.М. Банківські операції : підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. / А.М. Мороз, М.І. Савлук, М.Ф. Пудовкіна та ін. ; за заг. ред. А.М. Мороза. – К. : КНЕУ, 2008. – 608 с.
3. Оперативна аналітика. Банківська система України станом на 1 вересня 2012 р. Національне рейтингове агентство «Рюрік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rurik.com.ua/our-research/operanalytics/986-bankssystem.html>
4. Основні показники діяльності банків України / Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807
5. Питання функціонування та вдосконалення інфраструктури фондового ринку України : інформаційно-аналітичні матеріали ; за ред. О.І. Кірсєва, М.М. Шаповалової, Н.І. Гребеник. – К. : Центр наукових досліджень НБУ, 2005. – 132 с.
6. Суганяка М.В. Проблеми емісійної діяльності банків України [текст] / М.В. Суганяка // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : зб. тез доп. VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (10-11 листопада 2005 р.) / ДВНЗ «УАБС НБУ». – Суми, 2005. – Вип. 8. – С. 25.
7. Ясинська Н.А., Кортельова А.В. Інвестиційна активність вітчизняних банків та перспективи її підвищення / Н.А. Ясинська, А.В. Кортельова // Вісник Національного університету «Львівська політехніка» : Проблеми економіки та управління. – 2010. – № 684. – С. 343-346.
8. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>
9. Офіційний сайт Державної установи Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.smida.gov.ua>